

Bouwen aan vertrouwen

Verkiezingsprogramma D66 Oss
2026-2030

D66
Oss

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Voorwoord Bekir Atman	2
Fijn wonen, sterk samenleven	4
Wonen	4
Leefomgeving	7
Een groene toekomst die werkt voor iedereen	9
Klimaat en groene energie	9
Ontwikkeling, talent en ontmoeting	12
Onderwijs	12
Cultuur	15
Omzien naar elkaar, met vertrouwen en nabijheid	17
Sociaal	17
Zorg & Gezondheid	20
Een toekomstbestendige economie die werkt voor mensen	22
Economie	22
Democratie dichtbij	26
Lokale democratie	26
Technologie ten dienste van mensen	28
Digitalisering	28
Veiligheid door vertrouwen en preventie	30
Veiligheid	30
Bereikbaar van onze gemeente en verbonden met de regio	33
Regionale binding en mobiliteit	33
Eerlijke keuzes voor vandaag en morgen	36
Financiën	36
Bouwen aan vertrouwen in de praktijk	38

Voorwoord Bekir Atman

Vertrouwen is geen vanzelfsprekendheid.
Het groeit wanneer mensen zich gehoord voelen.
Wanneer afspraken worden nagekomen.
Wanneer politiek dichtbij is en keuzes eerlijk worden uitgelegd.

De afgelopen vier jaar mocht ik als fractievoorzitter van D66 Oss elke dag werken aan dat vertrouwen. In de raad, in de wijken, in gesprekken met inwoners, ondernemers, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties. Soms eensgezind, soms kritisch, altijd inhoudelijk. Als oppositiepartij hebben wij laten zien dat je ook zonder macht verantwoordelijkheid kunt nemen. Door scherp te zijn waar het moet, en constructief waar het kan.

Oss is een gemeente om trots op te zijn. Een stad en dorpen waar mensen naar elkaar omkijken, waar hard wordt gewerkt, waar ruimte is voor initiatief en waar diversiteit een kracht is. Tegelijkertijd weten we dat die kracht niet vanzelfsprekend blijft. De druk op wonen, zorg, bereikbaarheid en bestaanszekerheid neemt toe. Het vertrouwen in de overheid staat onder spanning. Juist daarom vraagt deze tijd om keuzes die verder kijken dan morgen.

Met dit verkiezingsprogramma kiest D66 Oss voor Bouwen aan vertrouwen.
Vertrouwen dat je een betaalbaar en fijn thuis kunt vinden.
Vertrouwen dat je kind eerlijke kansen krijgt in het onderwijs.
Vertrouwen dat zorg en ondersteuning dichtbij zijn als je ze nodig hebt.
Vertrouwen dat duurzaamheid niet iets is van later, maar van nu.
Vertrouwen dat de gemeente naast je staat, niet tegenover je.

Dit programma is niet achter een bureau ontstaan. Het is het resultaat van vele gesprekken, ideeën en ervaringen uit onze gemeente. Van leden die zich met hart en ziel hebben ingezet, van inwoners die hun zorgen en dromen met ons deelden, en van partners die elke dag bouwen aan Oss. Ik ben trots op de manier waarop we dit samen hebben gedaan: open, democratisch en met oog voor verschil.

D66 Oss staat voor een gemeente waarin iedereen meetelt. Ongeacht waar je vandaan komt, hoe je leeft of wat je verdient. Een gemeente die groeit, maar haar menselijke maat bewaart. Waar ruimte is voor ondernemerschap én voor solidariteit. Waar veiligheid begint bij vertrouwen en waar democratie iets is wat je samen doet.

We hebben de afgelopen jaren gebouwd aan een stabiel, ervaren en hecht team. Een team dat Oss kent, luistert en verantwoordelijkheid durft te nemen. Nu is het moment om samen de volgende stap te zetten.

Ik nodig u uit om dit programma te lezen als een belofte én een uitnodiging.
Een belofte om Oss eerlijker, groener en sterker te maken.
Een uitnodiging om mee te doen, mee te denken en mee te bouwen.

Op 18 maart 2026 heeft u het woord.

Als u ons dat vertrouwen geeft, zullen wij er alles aan doen om het elke dag waar te maken.

Samen bouwen we aan vertrouwen.

Samen bouwen we aan de toekomst van onze gemeente.

Bekir Atman

Fractievoorzitter en lijsttrekker D66 Oss

Fijn wonen, sterk samenleven

Wonen

De woningcrisis is een crisis die iedereen raakt. Van starters tot gezinnen en van studenten tot ouderen. Ook in de gemeente Oss is er flink wat werk aan de winkel, de gemeente groeit en heeft voor 2040 minstens 8.500 nieuwe woningen nodig. Voor D66 Oss is het oplossen van de woningcrisis een van de hoogste prioriteiten van de komende tijd. Daarom verhogen wij die ambitie naar 10.000 nieuwe woningen. Hierbij letten wij op zowel kwantiteit als kwaliteit: aan nieuwe woningen heeft niemand wat zolang ze niet betaalbaar, bereikbaar, leefbaar en duurzaam zijn. Door slimme keuzes te maken en innovatief te bouwen zorgen wij ervoor dat Oss en de kernen nog vele generaties fijne en toekomstbestendige woonplaatsen blijven.

Om die missie te verwezenlijken wil D66 Oss het volgende:

1. **Een betaalbare woningmarkt.** D66 Oss streeft naar een woningaanbod van minstens 30 procent sociale huurwoningen, in zowel de stad als in de kernen. Zo blijft huren in de gemeente Oss betaalbaar voor iedereen. Daarnaast besteden we specifieke aandacht aan woningen voor doelgroepen als starters, gezinnen, ouderen en kleine huishoudens (van een of twee personen). Dit zorgt voor meer balans in de verdeling van woningen, zodat iedereen, ongeacht de grootte van de portemonnee of het gezin, toegang heeft tot betaalbare en kwalitatief goede huisvesting.
2. **Een eerlijkere woningmarkt.** De woningmarkt moet toegankelijk zijn voor alle woningzoekenden. Om die toegang te waarborgen, is D66 Oss voorstander van een woonplicht: wanneer je een woning koopt, ben je drie jaar lang verplicht er zelf in te gaan wonen of mag de woning niet verkocht worden. Dit voorkomt dat beleggers huizen opkopen en duur doorverkopen of verhuren. We voeren een opkoopbescherming in om te voorkomen dat woningen direct opgekocht worden door beleggers voor financieel gewin. Ook pakken we huisjesmelkers en oneerlijke verhuur aan, waarbij speciale aandacht uitgaat naar de positie van arbeidsmigranten. D66 Oss wil dat de gemeente onderzoekt welke mogelijkheden er zijn om middels de Wet Goed Verhuurderschap een huurvergunning in te voeren in de gemeente. Tot slot is D66 Oss voorstander van een leegstandverordening waarbij onnodige leegstand beboet kan worden.
3. **Wijkontwikkeling als investering in welzijn.** Bij de ontwikkeling van nieuwe gebieden plant D66 Oss niet alleen woningen, maar ook scholen, sportplekken,

zorg, winkels en ontmoetingsruimtes. We creëren buurten waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, kinderen veilig kunnen spelen en iedereen prettig kan wandelen. Wijkontwikkeling gaat voor ons om leefkwaliteit, niet om geld verdienen.

4. **Betrek bewoners bij projecten in de wijk.** Alleen met draagvlak kun je bouwen, daarom is het voor D66 Oss essentieel dat wijkbewoners tijdig worden betrokken bij grootschalige bouw- en andere soort projecten in de wijk. Grootschalige aanpassingen aan de wijk mogen nooit als verrassing komen voor de bewoners. Daarnaast kan de gemeente profiteren van creatieve ideeën uit de wijk. Dit moet zo laagdrempelig mogelijk zodat ook jongeren, ouderen en mensen met een taalachterstand mee kunnen doen. Tot slot wil D66 Oss dat bij elk grootschalig bouwproject er een vaste contactpersoon van de gemeente komt voor vragen en ideeën.
5. **Stimuleren van doorstroming.** Het moet makkelijker worden voor mensen om door te stromen naar een woning die beter past bij de volgende levensfase. D66 Oss wil dat ouderen geholpen worden die kleiner willen gaan wonen, zodat er meer grote woningen beschikbaar komen voor gezinnen. We waken ervoor dat er in elke wijk voldoende aanbod is van kleinere, betaalbare en toegankelijke woningen die geschikt zijn voor starters en ouderen.
6. **Meer ruimte voor nieuwe woonvormen.** In de gemeente maken we ruimte voor innovatieve nieuwe woonvormen als tiny houses, mantelzorgwoningen, woon-werkappartementen, CPO's (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) en samenwoonprojecten. Positieve voorbeelden van de kracht van innovatieve nieuwe woonvormen zijn het Knarrenhof en 't Hageltje. Daarnaast wil D66 Oss het mogelijk maken voor families en vrienden om woningen te delen, om zo snel mogelijk extra woningen te realiseren. We onderzoeken plekken in de gemeente waar nieuwe woonvormen goed zouden kunnen passen zonder het karakter van de omgeving wezenlijk te veranderen. Ook onderzoeken we waar optoppen, het toevoegen van een extra verdieping, of aanbouwen kan, zodat we sneller woningen kunnen maken.
7. **Duurzaam wonen.** Duurzaamheid staat voor D66 Oss centraal bij het aanpakken van de woningcrisis. Duurzame en groene woningen zijn immers goed voor zowel klimaat als de portemonnee. Nieuwbouw moet daarom altijd duurzaam en zonnepanelen worden structureel meegenomen in de plannen. Voor bestaande huizen moedigen we renovaties, de aanleg van groene gevels en zonnepanelen en energiebesparende ingrepen aan met subsidies, advies en reducties in de gemeentelijke belastingen. In alle buurten moet voldoende ruimte zijn voor de aanleg van elektrische laadpalen en pilots met buurtbatterijen.
8. **Fijn wonen in groene buurten.** Er moet zoveel mogelijk groen komen in bestaande en nieuwe buurten. D66 Oss wil daarom meer ruimte voor groene daken en meer bomen en plantsoenen in elke straat. Zo worden buurten ook

klimaatbestendiger, bomen gaan hittestress tegen en meer groen en wadi's voorkomen wateroverlast. Wanneer bomen voor bouwprojecten moeten worden verwijderd, wordt altijd bekeken of ze later kunnen worden teruggeplant of elders een nieuwe plek krijgen.

- 9. Bewoners versterken hun buurt.** D66 Oss geeft bewoners de ruimte om mee te denken over het gebruik van parkeerplaatsen, bijvoorbeeld voor groen, fietsenrekken of zitplekken. Bewoners die samen een park, moestuin of klein bosje willen onderhouden, krijgen ondersteuning van de gemeente in de vorm van advies, materialen en minder regels. We voeren proefprojecten uit om te ontdekken wat werkt en wat bewoners waarderen.
- 10. Meer woningen voor studenten en jongeren.** D66 Oss wil meer betaalbare studenten- en jongerenwoningen realiseren. We stimuleren gedeelde woonvormen zoals studentenhuizen en gedeelde appartementen, om eenzaamheid tegen te gaan en de leefbaarheid te vergroten. Jongeren moeten hier kunnen studeren, werken én wonen, zodat de stad aantrekkelijk blijft voor de toekomstige generatie.
- 11. Buitenstedelijk bouwen is geen taboe.** Wanneer bouwen binnen de stad of kern niet meer mogelijk is, kiest D66 Oss voor verantwoorde uitbreiding buiten de stad, met duidelijke eisen: geen bouw in natuurgebieden; alle huizen zijn klimaatbestendig en energiezuinig; nieuwe wijken krijgen vanaf de start goede voorzieningen zoals scholen, zorg en groen; de buurt wordt goed bereikbaar met fiets, openbaar vervoer en bestaande wegen. De nieuwe wijk Amsteleind dient hier als voorbeeld.

Leefomgeving

Je leefomgeving is de basis voor een prettige, gezonde en vitale gemeente. Of je nu jong of oud bent, in de stad woont of in een van de kernen: een schone, veilige en uitnodigende leefomgeving is essentieel voor het welzijn van alle Ossenaars. D66 Oss ziet het als onze taak om de gemeente leefbaar, toegankelijk en toekomstbestendig te maken. Dat betekent voldoende openbare voorzieningen, ruimte om te bewegen en te ontmoeten en een stad die uitnodigt om te wonen, te werken en te recreëren. We willen dat iedereen, van kinderen tot ouderen, zich thuis voelt in Oss en dat de stad en de kernen plekken blijven waar je graag woont, werk en leeft. Daarom investeren we in een leefomgeving die niet alleen mooi is, maar ook functioneel, duurzaam en voor iedereen toegankelijk.

1. **Oss wordt de toiletkampioen van Nederland.** Zolang er niet genoeg openbare toiletten in de gemeente zijn, is de stad niet voor iedereen toegankelijk. D66 Oss wil dat de gemeente gaat voldoen aan de Toiletnormen door te zorgen voor minstens één openbaar toilet in drukke voetgangersgebieden, in zowel de stad als in de kernen. Deze moeten ook 's nachts beschikbaar zijn. Dit kan bijvoorbeeld door het openstellen van toiletten in gemeentelijke gebouwen of afspraken te maken met ondernemers, gezondheidscentra en andere dienstverleners over het openstellen van hun toiletten. Speciale aandacht wordt geschonken aan zelfreinigende en rolstoeltoegankelijke toiletten.
2. **In de gemeente Oss kan iedereen buiten sporten en bewegen.** In Nederland is er in de bebouwde kom steeds minder ruimte voor mensen om buiten te kunnen sporten of bewegen. Dit is een verkeerde trend, D66 Oss wil dan ook inzetten op een beweegvriendelijke en toegankelijke omgeving. Hier is buiten lopen, sporten, fietsen en spelen de norm en is de omgeving voor iedereen toegankelijk. We bouwen voort op mooie initiatieven zoals het beweegpark in Ussen of het Urban Ox Park.
3. **Er komen meer bankjes in de openbare ruimte.** Om te bevorderen dat ook ouderen en mensen die slecht ter been zijn kunnen genieten van de buitenruimte, en om de bereikbaarheid van voorzieningen te voet voor hen te vergroten, zet D66 Oss in op de terugkomst van bankjes in de openbare ruimte. Zitplekken zijn een openbare voorziening en het weghalen van bankjes is geen oplossing voor overlast van hangeugd of daklozen.
4. **Wonen bij openbaar vervoer.** D66 Oss wil dat bij woningbouw zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de nabijheid van treinstations en bushaltes. Waar nodig gaan we het gesprek aan met partners als de provincie om extra

buslijnen in de gemeente te bewerkstelligen. Op deze manier worden de fiets en het openbaar vervoer de meest logische keuze voor bewoners. We zorgen ervoor dat de leefomgeving in deze wijken groen, veilig en toegankelijk blijft, zodat iedereen prettig kan wonen en reizen. Daarbij zet D66 Oss zich in voor snelfietsroutes naar alle belangrijke plaatsen rondom de gemeente om de fiets te promoten als alternatief vervoermiddel voor woon-werkverkeer.

5. **Veilige fietsroutes in elke buurt.** D66 Oss wil dat er extra aandacht wordt geschonken aan de veiligheid van populaire fietsroutes binnen de gemeente. Iedereen zou zonder zorgen naar school, werk of 's nachts naar huis moeten kunnen fietsen. Dat kan bijvoorbeeld met extra verlichting of het aanbrengen van open zichtlijnen. De gemeente dient met bewoners in gesprek te gaan om gevaarlijke of onveilige plekken te identificeren.
6. **Kunst en cultuur in de wijk.** Kunst in de openbare ruimte verdient meer aandacht en moet worden ingevuld door lokale kunstenaars. D66 Oss faciliteert wijk- en buurtprojecten op het gebied van cultuur, in samenwerking met sport, zorg, techniek en welzijn. Bewijsbare succesvolle projecten blijven behouden en kleine burgerinitiatieven vanuit de wijk worden gestimuleerd en ondersteund. Bestaande festivals in Oss en de kernen kunnen, in overleg met omwonenden, blijven bestaan en zich uitbreiden. Jongeren krijgen inspraak in hun eigen creatieve mogelijkheden, zodat zij 'eigenaar' worden van hun culturele omgeving.
7. **Oss als bruisende gemeente.** We geven ruimte aan ondernemers en bewoners om een uitnodigende en bruisende gemeente te maken waar mensen graag winkelen of een hapje en een drankje gaan doen. We moedigen evenementen aan en gaan het "ja, tenzij"-principe hanteren bij vergunningen. Met een slim parkeer- en mobiliteitsbeleid zorgen we ervoor dat het bezoeken van de stad voor iedereen mogelijk en betaalbaar is.

Een groene toekomst die werkt voor iedereen

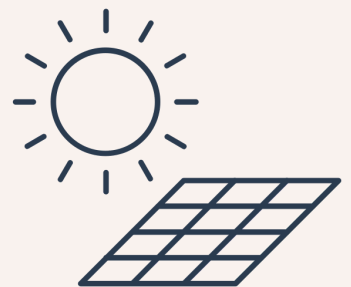
Klimaat en groene energie

D66 Oss staat voor een groene toekomst waarin mens, natuur en economie in balans zijn. De energietransitie is niet alleen een noodzaak om de opwarming van de aarde tegen te gaan, maar ook een kans om onze lokale economie te versterken en inwoners te betrekken bij een duurzame samenleving. D66 Oss kiest voor een eerlijke en inclusieve overgang naar schone energie: iedereen moet kunnen meedoen, ongeacht inkomen of woonplaats. We zien de energietransitie als een sociale, economische én ecologische kans. Daarbij bouwen we voort op lokale samenwerking, innovatie en een circulaire economie. We willen dat inwoners, ondernemers en de gemeente samen bouwen aan een toekomst waarin energie schoon is, afval grondstof wordt en de natuur ruimte krijgt.

Een groene toekomst is niet alleen goed voor het klimaat, maar maakt onze gemeente gezonder, mooier en leefbaarder voor iedereen.

Om dat te verwezenlijken wil D66 Oss het volgende:

- 1. Energie besparen en verduurzamen.** De goedkoopste en schoonste energie is de energie die we niet verbruiken. D66 Oss wil dat de gemeente het voortouw neemt in het isoleren van woningen en het stimuleren van energiebesparing. We helpen inwoners actief bij isolatie, zonnepanelen en warmtepompen. D66 Oss wil een gemeentelijke ontzorgingsaanpak voor isolatie, inclusief subsidies en goedkope leningen voor inwoners met een kleine beurs. We zetten ons in voor een pilot waarin het mogelijk gemaakt wordt om zelf je woning te isoleren en daar gemeentelijke subsidie voor te krijgen. D66 Oss wil een verdere verduurzaming van corporatiewoningen. We versnellen de isolatie van gemeentelijke gebouwen, scholen en de sportaccommodaties.
- 2. Lokale energie en warmte.** De toekomst van de gemeente Oss ligt in lokale energie. D66 Oss wil een energiesysteem dat in handen is van inwoners en lokale bedrijven, met ruimte voor samenwerking en innovatie. We zijn een voorstander van windenergie, mits het geen gevolgen heeft voor natuur, mensen- en dierenwelzijn. Om de energiezekerheid van de gemeente te waarborgen is het verstandig dat de gemeente ook andere vormen van energieopwekking dan windenergie onderzoekt en toepast. Bijvoorbeeld middels een waterstof hub met aansluiting op het Nederlandse waterstofnet, zonnepanelen of energie-opslag. We willen geen

uitbreiding van warmtenetten die afhankelijk zijn van fossiele of biomassa-bronnen maar bevordering van kleinschalige, decentrale energieopwekking met zonne- en windenergie, mits met draagvlak en zorg voor landschap. D66 wil daarom onderzoek naar nieuwe duurzame warmtebronnen zoals geothermie, aquathermie en restwarmte van bedrijven. De oprichting van een Klimaatfonds Oss ondersteunt lokale projecten structureel.

3. **De gemeente geeft zelf het voorbeeld.** Gemeentelijke gebouwen worden energieneutraal en toekomstbestendig. Gemeentelijk vervoer wordt waar mogelijk elektrisch. Er komen jaarlijkse rapportage in klare taal over onze klimaatdoelen, zodat inwoners kunnen volgen wat er bereikt is.
4. **Circulaire economie en afval.** Afval bestaat niet: wat vandaag afval is, is morgen een grondstof. D66 Oss wil dat de gemeente samen met inwoners en bedrijven toewerkt naar een volledig circulaire economie. Daarom wil D66 Oss het gratis inleveren van gescheiden afvalstromen mogelijk maken bij de milieustraat, zodat hergebruik wordt gestimuleerd, met een geïntroduceerd pasjessysteem. We stimuleren bedrijven om reststromen en verpakkingen terug te nemen of te hergebruiken. We onderzoeken een systeem met variabele prijzen om afvalscheiding te belonen zonder bijeffecten zoals dumpingen. D66 Oss zal het initiatief nemen om onderzoek uit te voeren naar de introductie van een afzonderlijke container voor papier. Op en rond de haven van Oss stimuleren we circulaire bedrijvigheid. Voor scholen en inwoners zien we een actieve rol bij bewustwording van grondstoffenverbruik.
5. **Groene ruimte, landbouw en biodiversiteit.** D66 Oss wil dat landbouw, natuur en energie elkaar versterken. We ondersteunen boeren in de transitie naar duurzame bedrijfsvoering en beschermen tegelijkertijd de biodiversiteit en het landschap. We sluiten aan bij regionale initiatieven zoals de landbouwtransitie en stimuleren natuur-inclusieve landbouw. Daarom wil D66 Oss “vernattingsprojecten” in natuur- en landbouwgebieden, met Herperduin als voorbeeldproject. We stimuleren agrariërs die overstappen naar duurzame energie of natuur-inclusieve landbouw. We zijn voor de aanleg van akkerranden, houtwallen en bloemrijke bermen om biodiversiteit te versterken.
6. **Oss als hub voor waterstofinitiatieven.** D66 Oss heeft waterstof al op de agenda gezet en ondersteunt pilots met waterstof- en/of energieopslag bij bedrijven in de haven en op bedrijventerreinen. Dit is een mooie en toekomstbestendige oplossing voor de verduurzaming en bedrijvigheid in Oss.
7. **Slim omgaan met nieuwe energie.** Oss werkt waar mogelijk samen met bedrijven aan hergebruik van restwarmte voor nabijgelegen woningen of sportvoorzieningen. De gemeente maakt samen met Enexis een plan om netcongestie tegen te gaan, zodat duurzame initiatieven niet vastlopen. Ook kijken we naar mogelijkheden van energie-opslag.

- 8. Groene en gezonde leefomgeving.** Iedere wijk verdient meer bomen, groen en schaduw om hitte-stress en wateroverlast te beperken. We investeren in tiny forests, buurtmoestuinen en groene schoolpleinen. D66 Oss is trots op het geboortebos nabij Berghem en zal zich voor het bos blijven inzetten. D66 Oss wil dat elk nieuw bouwproject minimaal 30% groene ruimte bevat. D66 Oss zal waken over de voortgang en uitvoering van plannen omtrent het Noorderpark.
- 9. Samen aan de slag.** De energietransitie lukt alleen als we het samen doen. Inwoners, ondernemers, scholen en maatschappelijke organisaties moeten allemaal kunnen meedoen. De gemeente neemt hierin een actieve en faciliterende rol en zorgt voor duidelijke communicatie, ondersteuning en eerlijke participatie. D66 Oss wil dat groene keuzes aantrekkelijk en vanzelfsprekend worden. Zo bouwen we samen aan een duurzame toekomst, waarin Oss koploper is in schone energie en circulaire economie.
- 10. Dierenwelzijn en biodiversiteit.** In onze gemeente zorgen we goed voor mens, dier en natuur. D66 Oss kiest voor ecologisch berm- en groenbeheer in stad, dorpen en buitengebied, zodat de biodiversiteit zichtbaar toeneemt. We stimuleren natuurinclusief bouwen, geven ruimte aan groene initiatieven van inwoners en pakken overlast van dieren preventief en dierwaardig aan. Ook buiten gemeentelijke grond stimuleert Oss biodiversiteit en dierenwelzijn, bijvoorbeeld via samenwerking, voorbeeldprojecten en heldere kaders. Bij het gebruik en verpachten van gemeentelijke grond stellen we duidelijke voorwaarden voor biodiversiteit en dierenwelzijn, zodat Oss groener, gezonder en toekomstbestendig blijft.

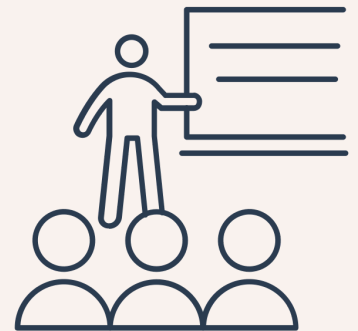
Ontwikkeling, talent en ontmoeting

Onderwijs

D66 Oss ziet onderwijs als de motor achter persoonlijke ontwikkeling en kansengelijkheid in onze gemeente. Of je nu in de stad woont of in een van de kernen: onderwijs verbindt mensen, stimuleert talent en legt de basis voor een sterke, toekomstbestendige samenleving. We herkennen de basisschool als het hart van dorpsgemeenschappen en zetten ons in om deze scholen, waar mogelijk, in stand te houden. Zo blijven onze dorpen levendig, toegankelijk en aantrekkelijk voor gezinnen. Met onze speerpunten willen we ervoor zorgen dat iedereen, jong en oud, de kans krijgt om zich te ontwikkelen, te leren en mee te doen. Onderwijs is niet alleen een recht, maar ook de sleutel tot een vitale en inclusieve gemeente.

De speerpunten van D66 Oss voor onderwijs

- 1. Een rijke schooldag voor iedere leerling.** D66 Oss wil dat elke leerling in de gemeente toegang heeft tot een rijke schooldag. Dit betekent dat schoolgaande kinderen en jongeren de mogelijkheid krijgen om deel te nemen aan sport, cultuur en maatschappelijke vorming, direct aangesloten op de schooldag. Gratis schoolmaaltijden op scholen in kwetsbare wijken dragen hier ook aan bij. We stimuleren het concept van het integraal kindcentrum, waarbij scholen, opvang, sport- en cultuurverenigingen en hulpverlenende instellingen samenwerken. Zo ontstaat een dagvullend programma waarin kinderen in hun eigen omgeving kennismaken met sport, cultuur, natuur en huiswerkbegeleiding.
- 2. Gelijke kansen en inclusief onderwijs.** D66 Oss staat voor kansengelijkheid en wil dat iedereen, ongeacht achtergrond of beperking, gelijke kansen krijgt. We investeren in een optimale samenwerking tussen onderwijs, jeugdzorg, welzijnsorganisaties en het bedrijfsleven, zodat kinderen goed worden voorbereid op de wereld. Elke school en opvang moet toegankelijk zijn voor alle kinderen, inclusief rolstoelgebruikers of mensen met een andere beperking. Rustruimtes en goed geregeld leerlingenvervoer zijn hierbij essentieel. Daarnaast stimuleren we de samenwerking tussen scholen en hulpverlenende zorginstellingen in één gebouw om inclusie te bevorderen.
- 3. Groene, veilige en frisse scholen.** D66 Oss vindt het belangrijk dat kinderen in een groene, veilige en gezonde omgeving kunnen leren en spelen. Dit is essentieel voor zowel basis- als middelbare scholen in de gemeente. We stimuleren het omtoveren van grijze schoolpleinen tot groene pleinen, die

bijdragen aan het speelplezier en het onderwijs over natuur. Daarnaast investeren we in een gezond binnenklimaat voor alle klaslokalen, zodat leerlingen en docenten in een frisse omgeving met schone lucht kunnen werken en leren. Hetzelfde geldt voor sportfaciliteiten die gekoppeld zijn aan scholen. Scholen zijn zoveel mogelijk met de fiets en lopend te bereiken via veilige fiets- en looproutes en er zijn voldoende plekken om de fiets te stallen, om de gezondheid en de verkeersveiligheid rondom scholen te bevorderen.

4. **Geen ruimte voor pesten en discriminatie.** Pesten is een serieus probleem dat aandacht verdient, zowel binnen als buiten de school. D66 Oss wil blijven investeren in betere communicatie, bewustwording en preventie van pesten, op scholen, in verzorgingsinstellingen, op de werkvloer en binnen verenigingen. Zo creëren we een veilige omgeving voor iedereen.
5. **Op scholen is voldoende tijd en ruimte voor beweging.** We zorgen voor de juiste randvoorwaarden voor schooldagen waarin alle kinderen minimaal 1 uur per dag, door de dag heen, bewegen. Voor naschoolse sportactiviteiten blijft de samenwerking met het Sport Expertise Centrum (SEC) van groot belang.
6. **De bibliotheek als buurtontmoetingsplek.** De bibliotheek speelt een belangrijke rol bij kennisoverdracht en is meer dan alleen een plek om boeken te lenen. Ze is essentieel voor inburgering, taalontwikkeling, digitalisering en burgerschap. D66 Oss ziet de bibliotheek als een laagdrempelige buurtontmoetingsplek en verbinder. We streven naar een bibliotheek in elke buurt, dit kan ook met de inzet van biebussen. Daarnaast moet ook elke school in de gemeente toegang hebben tot een bibliotheek.
7. **Digitale vaardigheden voor jong en oud.** Om goed mee te kunnen doen in deze tijd is het essentieel om digitale basisvaardigheden onder de knie te hebben. D66 Oss wil dat er voldoende mogelijkheden zijn voor zowel ouderen als jongeren om deze op een laagdrempelige manier te leren en te oefenen.
8. **Zwemveiligheid voor elk kind in Oss.** In onze waterrijke gemeente is zwemmen een levensvaardigheid. Steeds minder kinderen behalen tegenwoordig hun zwemdiploma. D66 Oss zorgt voor een betaalbaar en toegankelijk zwemaanbod, zodat elk kind, ongeacht de financiële situatie thuis, zwemveilig de basisschool verlaat. Zo voorkomen we onnodige risico's en geven we ieder kind de kans om veilig van het water in de gemeente te genieten.
9. **Een leven lang leren en waardering voor praktisch onderwijs.** D66 Oss wil dat onderwijs voor volwassenen meer aandacht krijgt. Het leren van de Nederlandse taal is cruciaal, zowel voor omscholing als voor een goede aansluiting in de maatschappij. Daarnaast willen we het praktisch onderwijs, zoals vmbo en mbo, meer status geven. We stimuleren initiatieven vanuit het bedrijfsleven om het mbo te versterken en koppelen dit aan baan zekerheid. De gemeente vervult hierin een voortrekkersrol.
10. **Gelijke kansen voor iedereen die in Oss stage wil lopen.** D66 Oss wil dat de gemeente samen met ondernemers en andere instellingen in gesprek gaat om

te zorgen voor voldoende stageplekken in de gemeente met kwalitatief goede begeleiding en een passende stagevergoeding. Er mag geen verschil gemaakt worden tussen vergoedingen voor mbo, hbo of wo-stagiairs. De gemeente moet met structurele plannen komen om stagediscriminatie tegen te gaan. Wij sluiten ons als gemeente aan bij het Stagepact MBO en vervullen hiermee een voorbeeldfunctie voor werkgevers in de regio.

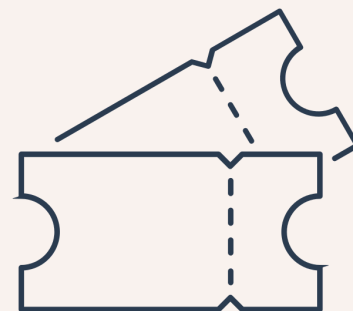
- 11. Versterk de samenwerking met het mbo.** Het mbo is essentieel voor de toekomstige economie. D66 Oss wil dat de gemeente samenwerkt met het bedrijfsleven en het mbo om zowel huidige als toekomstige tekorten in kaart te brengen. Kies je een opleiding die hierop aansluit, zoals in de zorg of techniek, dan helpt de gemeente je bij het vinden van een stageplaats en baan in de stad. De gemeente geeft het goede voorbeeld door eigen stages open te stellen voor mbo-studenten.
- 12. Aanpak van laaggeletterdheid.** D66 Oss zet in op een blijvende aanpak van laaggeletterdheid. Om mee te kunnen doen is het essentieel dat men goed kan lezen en schrijven. Daarnaast stimuleren we voorleesprogramma's en meer bibliotheken op scholen. Ook zoeken we de samenwerking met het bedrijfsleven op om mensen de mogelijkheid te geven al werkende te leren lezen en schrijven.
- 13. Sterk nieuwkomersonderwijs.** Voor nieuwe inwoners met een migratie-achtergrond, zowel jong als oud, zorgen we voor voldoende mogelijkheden om de Nederlandse taal te leren. Om ongelijkheid te voorkomen roept D66 Oss de gemeente op om samen met buurgemeenten hierin op te trekken.
- 14. Blijvende inzet op een Osse hbo.** Om de onderwijsmogelijkheden in Oss te vergroten, alsook de binding met het Osse bedrijfsleven te faciliteren, blijft D66 Oss zich hardmaken voor de komst van een hbo-opleiding naar Oss.
- 15. Alle kinderen moeten mee kunnen doen op school.** We streven er naar nul thuiszitters te hebben in de gemeente en we stimuleren inclusief onderwijs. Ook het tegengaan van voortijdig schoolverlaten valt hieronder. D66 Oss wil dat alle jongeren met een startkwalificatie de school verlaten. De handhaving van de leerplicht moet niet pas beginnen als de problemen al heel groot zijn, maar juist als problemen nog voorkomen kunnen worden.

Cultuur

Naast de kracht van onderwijs zorgt cultuur voor inspiratie, ontmoeting en sociale samenhang. Muziek, theater of kunst, het verbindt generaties en verrijkt onze mooie gemeente. Dit koesteren en versterken we zodat iedereen in Oss de kans krijgt om met cultuur in aanraking te komen.

Daarom wil D66 Oss voor de culturele sector het volgende:

1. **Wij kiezen voor een ambitieus cultureel beleid.** Hiermee moeten theater, muziek, festivals en nieuwe culturele initiatieven elkaar versterken. Oss verdient een levendig cultureel klimaat, met toegankelijke podia, ruimte voor experiment en ondersteuning voor lokaal talent. Daarom kiest D66 Oss voor een gemeente die cultuur durft te omarmen als basis voor sociale samenhang, creatief talent en een toekomstgerichte samenleving. Zo bouwen we aan een gemeente waar cultuur verbindt, inspireert en ruimte biedt aan iedereen.
2. **De nieuwbouw van theater De Lievekamp is een belangrijke stap voor de toekomst van kunst en cultuur in Oss.** D66 wil dat De Lievekamp een open plek wordt waar iedereen zich welkom voelt. Een modern, duurzaam en toegankelijk theater biedt plek aan professionele voorstellingen, lokale makers, culturele partners, regionale talentontwikkeling, verenigingen en educatie. Ook Museum Jan Cunen, het stadsarchief en de heemkundekringen zijn van grote waarde voor Oss. Zij dragen bij aan onze identiteit en verdienen blijvende steun om kunst, erfgoed en tentoonstellingen toegankelijk te maken voor een breed publiek.
3. **We zetten in op kleinschalige culturele ontmoetingsplekken in de dorpen en wijken.** Juist daar komen mensen samen: in buurthuizen, dorpshuizen, bibliotheekvoorzieningen en lokale initiatieven. D66 wil dat cultuur dichtbij is, niet alleen in de stad, maar in alle kernen. Daarom willen wij een actieve ondersteuning van belangrijke ontmoetingsplekken als de Koppelinck en de Berchplaets. Het theater Hoessenbosch heeft een verbeteringsslag nodig, waarbij we een opwaardering kunnen realiseren. Wij zien ruimte voor kleinschalige evenementen, passend bij een natuurgebied. Activiteiten die rust, beleving en kwaliteit versterken.
4. **Kunst- en cultuureducatie tijdens en na schooltijd.** D66 Oss wil kunst- en cultuuronderwijs op scholen stimuleren, zowel tijdens als na schooltijd. Scholen zijn dé plek om kinderen van 4 tot 18 jaar structureel kennis te laten maken met muziek, beeldende kunst, theater en dans. We streven ernaar dat alle basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs meedoen aan cultuureducatieve activiteiten, eventueel georganiseerd door culturele instellingen om scholen zelf te ontlasten. Met krachtige cultuureducatie zorgen

we ervoor dat elk kind en elke jongere in Oss in aanraking komt met kunst en cultuur, zowel op school als daarbuiten. We investeren in talentontwikkeling en creëren doorlopende leerlijnen, samen met scholen, culturele instellingen en verenigingen.

5. **De culturele kracht van Oss wordt gedragen door vrijwilligers en verenigingen.** Zij zijn onmisbaar voor het culturele ecosysteem. D66 Oss wil structurele ondersteuning, minder regeldruk en eerlijke waardering voor hun inzet, zodat zij kunnen blijven vernieuwen en verbinden.
6. **Festivals en culturele evenementen zien wij als aanjagers van ontmoeting, dynamiek en economische vitaliteit.** We stimuleren samenwerking tussen organisatoren, makers en ondernemers en zorgen voor spreiding over de hele gemeente Oss, zodat alle kernen profiteren.

Omzien naar elkaar, met vertrouwen en nabijheid

Sociaal

De uitdagingen binnen het sociaal domein bepalen in hoge mate hoe sterk onze samenleving werkelijk is. Een samenleving functioneert alleen goed wanneer iedereen er toe doet en de kans krijgt om mee te doen. De gemeente speelt hier een cruciale rol in. Ook in Oss zien we dat armoede, gezondheidsverschillen, schuldenproblematiek, mantelzorgdruk en zorgen over de jeugdzorg voor steeds meer inwoners voelbaar zijn.

In onze gemeente zijn gelukkig al veel initiatieven die laten zien dat verbondenheid nog steeds een belangrijk fundament is. Er zijn veel burgerinitiatieven, actieve clubs, verenigingen en vrijwilligers die dagelijks laten zien hoe krachtig Oss kan zijn wanneer mensen elkaar weten te vinden.

De kern is simpel: ieder mens doet ertoe. D66 Oss kiest daarom voor een stevig sociaal fundament dat problemen voorkomt, kansen vergroot en inwoners ondersteunt om vrij en zelfstandig te leven.

Om die missie te verwezenlijken wil D66 Oss het volgende:

1. Armoede wordt voorkomen door snelle en menselijke ondersteuning.

Iedereen moet mee kunnen doen in de samenleving. Armoede mag daarin niet bepalend zijn. D66 Oss wil dat inwoners met geldzorgen binnen één week een eerste gesprek krijgen. Iedereen krijgt één vast contactpersoon, zodat mensen niet telkens opnieuw hun verhaal hoeven te doen. We willen betere preventie door middel van betere financiële educatie op scholen en voorlichting in buurthuizen. Voor vroegtijdige signalering van armoede is het belangrijk dat scholen, corporaties en nutsbedrijven goed samenwerken. Ook volwassenen die onder de armoedegrens leven, moeten kunnen rekenen op effectieve hulp. D66 Oss is daarom voorstander van een inkomensafhankelijke grens van 130% van de bijstandsnorm.

2. Schuldhulpverlening die perspectief biedt en vertrouwen geeft. Schulden zijn vaak het gevolg van complexe situaties. D66 Oss wil dat mensen makkelijk en zonder schaamte de weg gaan vinden naar het gemeentehuis en dat schuldhulpverleners de ruimte krijgen om écht te helpen, zonder onnodige regels. Professionals moeten de kans krijgen om samen met inwoners te

zoeken naar duurzame oplossingen. Beschikbare hulp in de wijk en begeleiding op momenten dat inwoners die nodig hebben. Een gemeente die echt meedenkt. Schuldhulp moet gericht zijn op stabiliteit, ontwikkeling en toekomstbestendigheid.

3. **Kansen op werk, participatie en ontwikkeling voor iedereen.** Werk geeft mensen zingeving en sociale verbinding. D66 Oss wil daarom dat inwoners via maatwerk richting werk kunnen groeien. Opleiding, vrijwilligerswerk of ondernemerschap spelen hierin een grote rol. We voeren "Ondernemend uit de bijstand" in. Geef deelnemers, vanuit alle disciplines, de kans in het opzetten van een eigen onderneming, begeleid ze hierin en geef ze het vertrouwen door hen vrij te stellen van sollicitatieplicht. De gemeente moet actief de wijken in door bij mensen thuis of in de buurt uitleg te geven over mogelijkheden en kansen.
4. **Zorg dichtbij, met sterke wijkteams en minder regels.** Goede zorg begint dicht bij huis. D66 Oss wil dat wijkteams meer tijd krijgen voor goede basiszorg in de buurt. Dat vraagt om een nieuwe manier van werken zonder veel regels en administratie. Iedere wijk krijgt één duidelijk aanspreekpunt voor ouderen, mantelzorgers en mensen met een zorgvraag. Daarbij investeren we in wijkverpleegkundigen die voor chronische patiënten het gezicht van de zorg in de wijk zijn, om mensen te helpen vrij te zijn om hun leven te leiden zoals zij dat willen. De gemeente moet investeren in een toegankelijk netwerk van buurtvoorzieningen waar inwoners zonder drempels een luisterend oor, advies of ondersteuning kunnen krijgen.
5. **Statushouders en Oekraïense vluchtelingen worden structureel en ruimhartig gesteund.** D66 Oss wil dat de gemeente zorgt voor huisvesting, kleding, voedsel, medische zorg en dagbesteding als mensen daar zelf niet in kunnen voorzien. Inburgering is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van statushouders, inwoners en gemeente, en niet alleen van de statushouder zelf. De gemeente moet in onze ogen de drempels voor inburgering zo veel mogelijk wegnemen. D66 Oss wil binnen inburgeringstrajecten extra aandacht besteden aan taal en programma's meer op maat maken. We zetten in op het vergroten van wederzijds begrip en vertrouwen door actief de verbinding te zoeken tussen bewoners van het azc en inwoners van de gemeente Oss.
6. **Nieuwkomers doen vanaf dag één mee.** Meedoen is de beste vorm van integratie. Daarom wil D66 Oss dat nieuwkomers vanaf de aankomst voldoende mogelijkheden hebben om de taal te leren en werk te vinden. Om ze hierbij te helpen is het zaak dat nieuwkomers een vast aanspreekpunt hebben in de gemeente om ze hierin wegwijs te maken. Taallessen worden waar mogelijk gecombineerd met werk of stage, zodat mensen sneller hun plek vinden in de samenleving. De gemeente betreft nieuwkomers actief bij beleid en uitvoering, zodat hun ervaringen bijdragen aan beter beleid.

7. **Burgerinitiatieven op armoedebeleid worden omarmd.** Via "Oss Innoveert" ontstaan prachtige burgerinitiatieven op het gebied van het verzamelen van voedselpakketten, kleding, speelgoed en andere gedoneerde producten voor de Osse minima. Deze initiatieven ondersteunt D66 Oss van harte. Wij roepen dan ook alle inwoners van de gemeente Oss op om samen tot dit soort projecten te komen en er weer meer voor elkaar te zijn.
8. **We koesteren vrijwilligers.** Vrijwilligers zorgen voor sociale cohesie. D66 Oss wil inzetten op goede begeleiding van vrijwilligers. Hoe ga je bijvoorbeeld om met verschillen in leeftijd, cultuur en opleiding van de vrijwilliger en hoe zorg je ervoor dat je de kracht van deze diversiteit optimaal kan gebruiken? Wel vinden we het van belang dat vrijwilligers er zich van bewust zijn dat vrijblijvendheid anders is dan vrijwilligheid.
9. **Dakloosheid vraagt om maatwerk en een actieve gemeente.** D66 zet zich in voor een integrale aanpak van dakloosheid, waarbij naast tijdelijke opvang ook duurzame oplossingen worden geboden, zoals huisvesting en begeleiding naar werk of opleiding. Dakloosheid heeft vele oorzaken, van relatiebreuken tot schulden of verslaving. Toch krijgen dakloze mensen te vaak te horen dat ze "niet aan het juiste adres" zijn, bijvoorbeeld omdat ze uit een andere gemeente komen. D66 Oss stelt de mens centraal, niet de regels. We bieden onderdak en perspectief, en wijzen bedrijven en andere gemeenten op hun verantwoordelijkheid. Zo scheppen we duidelijkheid voor mensen die hulp behoeven.

Zorg & Gezondheid

Wij geloven dat een gezonde samenleving begint met gezondheid in de breedste zin van het woord: financieel, sociaal, fysiek en mentaal. Dat betekent dat beleid moet aansluiten op het dagelijks leven van inwoners en dat de gemeente ruimte moet geven aan professionals, terwijl inwoners zelf meer grip krijgen op hun situatie. Het is belangrijk dat inwoners van de gemeente Oss niet tussen wal en schip raken door ontoereikende wet- en regelgeving.

Daarom wil D66 het volgende:

- 1. Mantelzorgers verdienen zekerheid en waardering.** Mantelzorg is onmisbaar. D66 Oss wil dat mantelzorgers, ook jonge mantelzorgers, goed worden ondersteund. De grens tussen mantelzorg en professionele zorg moet helder zijn. Tijdelijke vervangende zorg moet gemakkelijk beschikbaar zijn, zodat mantelzorgers tijdelijk ontlast kunnen worden. De gemeente moet actief meedenken in wat nodig is om mantelzorgers overeind te houden, bijvoorbeeld via praktische hulp, begeleiding of tijdelijke inzet van professionals. Daarbij ondersteunt de gemeente organisaties die mantelzorgers versterken en ondersteunen, zoals de ouderenbond en andere belangen- en vrijwilligersorganisaties.
- 2. Langer thuis wonen lukt alleen met goede en toegankelijke thuiszorg.** Bij meer deskundige hulp is thuiszorg een oplossing. Daarom zet D66 Oss in op een afgestemd pakket van voorzieningen op het gebied van welzijn, zorg en laagdrempelige aanpassingen in en aan de woning en de woonomgeving in de wijk. D66 Oss wil dat Ons Welzijn dit nog meer oppakt en dat er nog meer contact komt met wijk- en buurtcentra. Zij zouden aanspreekpunt voor ouderen kunnen zijn die zelf niet weten waar aan te kloppen voor de juiste zorg. 'Thuis in de buurt' is hiervoor een goede aanzet die D66 Oss de komende jaren kritisch zal gaan volgen.
- 3. Jongeren krijgen snelle, effectieve en toegankelijke hulp.** Jeugdzorg is tot op de dag van vandaag een pijnpunt in de Nederlandse zorg. Kinderen en jongeren in Oss verdienen toegang tot hulp zonder lange wachtlijsten of bureaucratische barrières. D66 Oss wil dat geen enkele jongere buiten de boot valt en dat problemen vroegtijdig gesignaleerd worden. Dit vergt goede samenwerking tussen scholen, wijkteams, jongerenwerk en zorgaanbieders. Professionals zijn er voor de kinderen en niet om allerlei administratieve taken uit te voeren. Deze druk moet omlaag. Jongeren tot 23 jaar moeten ondersteuning blijven krijgen, totdat zij zelfstandig en stabiel in het leven staan. We investeren in mentale gezondheid, van laagdrempelige ondersteuning op

school en in de wijk tot initiatieven die de veerkracht van de Osse jongeren sterk verbeteren.

4. **Een gezonde leefomgeving voor iedereen.** D66 Oss wil meer schaduw, bomen en groen waar dat kan. We stimuleren een gezonde leefstijl door veilige wandelroutes, sport- en speelplekken dicht bij huis en toegankelijke outdoor fitness. Het Noorderpark is goed voorbeeld van hoe het wel kan. Kinderen moeten voldoende kunnen bewegen en gezond kunnen eten. D66 Oss wil jongeren beschermen tegen de verleidingen van roken, vaperen en alcohol. Dit vraagt om strengere regels rondom ongezonde marketing. Afval en zwerfvuil pakken we aan door voldoende prullenbakken te faciliteren voor bewoners van de gemeente Oss. Een gezonde omgeving is een basisvoorwaarde voor een sterke samenleving.
5. **Zorg moet bereikbaar zijn voor iedereen.** Goede zorg is alleen toegankelijk als je er ook kunt komen. D66 Oss wil dat openbaar vervoer een volwaardige rol speelt in de bereikbaarheid van zorg. Daarom zetten wij ons in voor goede en betrouwbare verbindingen naar het ziekenhuis en andere zorgvoorzieningen met openbaar of alternatief vervoer. Hierbij hebben we speciale aandacht voor ouderen, jongeren en inwoners die minder mobiel zijn.
6. **Aandacht voor psychische zorg.** Steeds meer mensen ervaren druk, stress of psychische klachten. Wachttijden in de zorg mogen geen belemmering zijn om gehoord en ondersteund te worden. D66 Oss ziet de waarde van laagdrempelige initiatieven waar mensen terecht kunnen voor een gesprek, rust of hersteltijd. We willen dat deze plekken meer ruimte, middelen en zichtbaarheid krijgen, zodat iedereen geholpen kan worden. Door samen te werken met lokale organisaties, vrijwilligers en zorginstellingen zorgen we voor een warm en toegankelijk vangnet voor iedereen die het niet alleen redt.

Een toekomstbestendige economie die werkt voor mensen

Economie

Oss heeft een sterke economische basis en in potentie de grootste haven van de regio. Daarnaast is de stad omringd door mooie historische dorpen met elk een eigen levendige economie. De innovatie, werkgelegenheid en levendigheid in onze wijken en kernen komt voort uit deze ondernemingen. D66 Oss ziet ondernemers als partners in het bouwen aan een duurzame, inclusieve en toekomstgerichte economie.

Ondernemers ondervinden nog te veel hinder van nodeloos trage en ingewikkelde procedures. Dat vraagt om een gemeente die ruimte biedt aan ondernemerschap, onnodige regels vermindert, samenwerking stimuleert en investeert in een toekomstbestendige arbeidsmarkt. Een economie die samengaat met duurzaamheid en kansen biedt voor iedereen.

Om deze doelen te bereiken wil D66 Oss het volgende:

1. **Meer vertrouwen in ondernemers.** D66 Oss wil dat ondernemers voldoende ruimte krijgen om hun plannen te realiseren. De gemeente moet nieuwe initiatieven toetsen volgens het "ja, tenzij"-principe. Dat betekent dat een initiatief in principe is toegestaan en kan starten, tenzij er zwaarwegende en duidelijke overwegingen vanuit de regelgeving zijn om dit niet te doen. Zo ontstaat er duidelijkheid voor ondernemers en ruimte om ideeën daadwerkelijk van de grond te krijgen.
2. **Meer ruimte om te ondernemen.** De bureaucratie en regeldruk moeten omlaag, wat vraagt om het herzien van bestaande wet- en regelgeving, binnen het omgevingsplan. Hierdoor ontstaat er meer ruimte voor innovatie, ondernemerschap en kleinschalige evenementen.
3. **Ondersteuning voor starters en kleine ondernemers.** Een goede start is belangrijk voor de beginnende ondernemer. D66 Oss wil daarom procedures sneller en eenvoudiger maken. Het moet aantrekkelijk zijn voor ondernemers om zich in onze gemeente te bevestigen. De gemeente hoort hier laagdrempelige toegang te bieden tot advies, kredietmogelijkheden en begeleiding.
4. **Leegstand voorkomen met flexibele bestemmingsplannen.** Om leegstand in de centra van de stad en kernen te voorkomen, kunnen leegstaande panden

worden ingezet als werkplekken, creatieve hubs of pop-up locaties. D66 Oss is voorstander van flexibele bestemmingsplannen waarmee ondernemers meer ruimte hebben om aan de slag te gaan met bestaande gebouwen. Wanneer ondernemers knelpunten ervaren, moeten regels worden aangepast om ruimte te maken voor nieuwe initiatieven. Hierdoor wordt het mogelijk gemaakt dat woningen, horeca en winkels multifunctioneel gebruikt kunnen worden.

5. **Bedrijven blijven welkom.** Er is nauwelijks plek voor nieuwe bedrijvigheid. Intensiveer huidige bedrijventerreinen en onderzoek nieuwe kavels, ondanks de netcongestie. Bij de aanleg van nieuwe woon-werkprojecten leggen we focus op de betaalbaarheid van kantoor- en winkelruimte.
6. **Duurzaam toerisme en recreatie als versterking van Oss.** D66 Oss ziet toerisme en recreatie als kansen om de lokale economie, cultuur en leefbaarheid te versterken. Wij zetten in op duurzaam en kleinschalig toerisme dat past bij de schaal en identiteit van Oss. Denk aan cultuur, erfgoed, natuur, evenementen en recreatie in en rond de stad en dorpen. Toerisme moet bijdragen aan een aantrekkelijke binnenstad, kansen bieden voor lokale ondernemers en tegelijkertijd prettig blijven voor inwoners. De gemeente stimuleert samenwerking tussen ondernemers, culturele instellingen en natuurorganisaties en investeert in goede bereikbaarheid, duidelijke informatie en gastvrije openbare ruimte.
7. **Sterke verbinding tussen onderwijs en bedrijfsleven.** Dat is nodig voor een toekomstbestendige economie. D66 Oss wil de samenwerking tussen scholen, bedrijven en kennisinstellingen sterk bevorderen. Praktijkopdrachten, stages, gastlessen en traineeships moeten vanzelfsprekend zijn. Bedrijven kunnen zo profiteren van jong talent en we behouden zo ideeën en vaardigheden voor de regio.
8. **Duurzame en circulaire innovatie stimuleren.** Gemeente en ondernemers dragen samen verantwoordelijkheid voor een veilige en gezonde leef- en werkomgeving, in samenwerking met provincie en de omgevingsdienst. D66 Oss wil dat duurzame bedrijven en circulaire initiatieven actief worden ondersteund. Het is belangrijk dat ondernemers investeren in hergebruik, energiebesparing of duurzame energie. Begeleiding en hulp bij het benutten van Europese fondsen is essentieel hierin.
9. **Kansen voor sociale en maatschappelijke ondernemingen.** Sociale ondernemingen leveren waardevolle bijdragen aan maatschappelijke uitdagingen zoals arbeidsparticipatie, leefbaarheid en duurzaamheid. De gemeente zal deze ondernemingen ook moeten betrekken bij beleid en samenwerking. De procedures moeten toegankelijker worden en de gemeente moet helpen door duidelijke aanspreekpunten te bieden. Bedrijven als de IBN zijn de parels in onze gemeente en dienen als voorbeeld voor andere maatschappelijke ondernemingen.
10. **Een inclusieve arbeidsmarkt.** Iedere inwoner moet kunnen meedoen. Vele bedrijven ondernemen maatschappelijk verantwoord en zijn bereid

te investeren in mensen die het op eigen kracht niet redden. D66 Oss wil dat er voldoende werkplekken met begeleiding zijn voor mensen die extra ondersteuning nodig hebben. Deze begeleiding blijft persoonlijk en op maat, met ruimte voor groei wanneer dit mogelijk is. In het kader van de participatiewet werkt de gemeente hierbij samen met IBN.

- 11. Focus op sterke en toekomstbestendige sectoren.** Oss blijft investeren in sectoren waarin de gemeente sterk is, zoals Life Sciences & Health, Agrifood, metaalbewerking, bouw, installatietechniek en de bredere maakindustrie. Deze sectoren vormen de ruggengraat van de lokale economie. D66 Oss wil dat deze bedrijven toekomstbestendig blijven en wil dat de gemeente deze bedrijven actief ondersteunt bij innovatie, duurzaamheid en scholing.
- 12. Werkgelegenheid laten groeien.** Voor een sterk groeiende stad is het belangrijk dat de werkgelegenheid ook stijgt. Dit vraagt om een goed bereikbare stad, met een aantrekkelijke binnenstad, die rijk is aan cultuur en recreatie. De gemeente moet slimme instrumenten gebruiken om bedrijven naar Oss toe te trekken en te behouden.
- 13. De haven van Oss als duurzame economische motor.** De haven van Oss is een strategisch logistiek knooppunt voor de regio. D66 Oss wil de wisselwerking tussen water, spoor en weg verder versterken en streeft ernaar dat de haven uitgroeit tot de grootste van de regio. De haven is bij uitstek geschikt voor circulaire bedrijven en agrologistiek. De groei van de haven moet samengaan met leefbaarheid voor omwonenden. Zo blijft de haven een motor voor werkgelegenheid, innovatie en duurzame economische ontwikkeling.
- 14. Samen verantwoordelijkheid nemen voor een gezonde leef- en werkomgeving.** Oss moet een veilige, gezonde en duurzame gemeente blijven. D66 Oss werkt samen met ondernemers, de provincie en de omgevingsdienst om bedrijven te helpen verduurzamen en verantwoord te ondernemen. Initiatieven die bijdragen aan de circulaire of duurzame ambities van Oss worden beloond, bijvoorbeeld via gemeentelijke erkenning.
- 15. Economische groei die waarde toevoegt aan de hele gemeente.** D66 Oss kiest voor een economie die niet alleen gericht is op groei, maar ook op waarde. Het vergroten van kansen voor inwoners, het verbeteren van de samenwerking met onderwijs, met een sterke leefomgeving en duurzaamheid als norm. Ondernemen moet lonen, maar het mag niet ten koste gaan van de toekomst van onze stad.
- 16. We maken een eind aan de uitbuiting van arbeidsmigranten.** Economische groei en de uitbuiting van werknemers uit het buitenland hoeft niet samen te gaan. Voor D66 Oss is het essentieel dat de gemeente hier werk van maakt, met als startpunt het tot uitvoering brengen van het rapport Roemer. Dit rapport onderzoekt misstanden rond arbeidsmigratie en doet aanbevelingen om huisvesting, werk en toezicht beter te regelen.
- 17. Veilige overnachtingsmogelijkheden voor truckers.** Er is in Oss een grote behoefte aan een overnachtingspunt voor vrachtwagenchauffeurs. Een

zogenaamd 'facility point'. Dit punt zou niet alleen voorzien moeten zijn van voldoende parkeerplaatsen, maar ook van een wasgelegenheid en een restaurant. Op die manier wordt er niet meer op ongewenste plekken geparkeerd en kunnen chauffeurs voldoende rust vinden die nodig is voor een veilige rit.

Democratie dichtbij

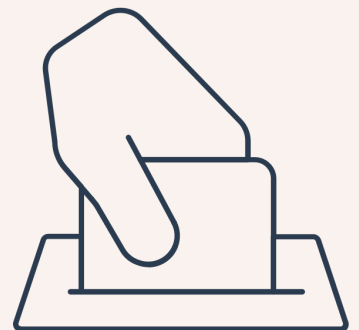
Lokale democratie

De uitdagingen van vandaag en morgen staan of vallen bij een gezonde democratie, juist ook in de gemeente. Een gezonde democratie staat niet stil, maar leeft en ontwikkelt zich. Het nodigt uit tot actieve deelname van zowel burgers als het maatschappelijke middenveld en houdt de overheid betrokken en verantwoordelijk. 60 jaar geleden is D66 opgericht om de Nederlandse democratie flink te vernieuwen, en nog steeds is dat een kernwaarde van de partij, ook voor D66 Oss. Het is een groot goed om in een democratie te leven, en daar blijven wij ons voor inzetten.

We zien dat de burger zich niet langer gehoord voelt door de politiek. Den Haag voelt verder weg dan ooit en de politieke vermoeidheid die dat met zich meebrengt, straalt ook uit op de gemeentepolitiek. Sinds de gemeenteraadsverkiezingen van 1986 is er helaas een neerwaartse trend in de opkomst bij deze verkiezingen. Waar toen nog 74% van de inwoners hun stem uitbrachten, bracht in 2022 minder dan de helft hun stem uit. Dit is niet de participatiedemocratie waar D66 Oss voor staat. De kern van de inzet van D66 is dan ook het verkleinen en overbruggen van de afstand tussen het gemeentehuis en de burger.

Om die missie werkelijkheid te maken wil D66 Oss het volgende:

1. **Burgers krijgen meer en direct zeggenschap in het bestuur van de gemeente door het invoeren van buurtbudgetten.** Zo krijgen inwoners zelf de kans om te bedenken hoe ze hun buurt groener, socialer of gezonder kunnen maken. De gemeente speelt hierbij een faciliterende rol en helpt inwoners met kennis en bij de uitvoering.
2. **In Oss gaan we het mogelijk maken om bij grote vraagstukken gebruik te maken van gelote burgerpanels.** Gelote burgerpanels zijn een mooie manier om met een representatieve groep burgers vorm te geven aan politiek moeilijke vraagstukken. Dit doen ze samen met, en onder begeleiding van, experts op dat vraagstuk. Essentieel hierbij is dat de gemeente hier duidelijke kaders stelt en aan verwachtingenmanagement doet; adviezen van burgerpanels moeten niet in bureaulades verdwijnen, maar burgerpanels moeten zeker ook niet het gemeentebestuur en de gemeenteraad vervangen.
3. **We introduceren het recht op vergissen.** Als inwoners een fout maken in het contact met de gemeente worden ze hier niet direct voor gestraft. In plaats van een boete te ontvangen krijgt iemand de

kans om de fout recht te zetten. Dit draagt bij aan een betere relatie tussen inwoners en de gemeente.

4. **Betrek de generaties van de toekomst bij het maken van het beleid voor de toekomst.** Jongeren moeten het langst leven met de politieke keuzes die wij vandaag de dag maken. Daarom is het essentieel om hen te betrekken bij het maken van deze keuzes. Daarom pleit D66 Oss ten eerste voor het experimenteren met een generatietoets, waarbij beleidsmakers expliciet moeten kijken en testen wat de effecten van beleid zijn op toekomstige generaties. Daarnaast moet de Jongerenraad versterkt worden, zodat zij adviezen mogen en kunnen uitbrengen over thema's die hen het meest aangaan, zoals wonen, het klimaat of sport. Hierbij moet de samenwerking worden gezocht met scholen, verenigingen en jongerenwerk om een goede representatie te krijgen van de Osse jeugd.
5. **De gemeente communiceert in begrijpelijke taal.** Voor een democratie die leeft, is het essentieel dat de overheid en de politiek helder en toegankelijk communiceren met de burgers. Wat de gemeente doet, gaat iedereen aan, ongeacht achtergrond of opleidingsniveau. De gemeente moet ernaar streven simpeler taal te gebruiken (B1) wanneer informatie publiek wordt gemaakt. Online publicaties van de gemeente moeten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking, bijvoorbeeld door teksten zodanig te schrijven en vorm te geven dat automatische voorlezers deze gemakkelijk kunnen lezen. Ook D66 Oss zelf streeft ernaar zoveel mogelijk in simpelere taal te communiceren. Daarnaast pleit D66 Oss ervoor om specifiek voor arbeidsmigranten relevante informatie beschikbaar te maken in hun eigen taal, bijvoorbeeld in het Pools of Spaans. Zo kan deze kwetsbare groep zich beter informeren over hun rechten en plichten in Nederland.
6. **Meer transparantie bij de benoeming van wethouders.** D66 Oss wil dat de gemeenteraad hoorzittingen houdt met kandidaat-wethouders voordat zij worden beëdigd. Door hoorzittingen met kandidaat-bestuurders te houden, ontstaat er meer transparantie over hun benoeming. Zo krijgen de kandidaat-wethouders de kans om uit te leggen waarom ze geschikt zijn voor de functie en wat hun visie is voor de gemeente. Dat draagt bij aan meer vertrouwen in de lokale democratie, en versterkt daarbij de gemeenteraad.
7. **Haal de raad naar de straat.** D66 Oss wil dat raadsleden en wethouders regelmatig in de wijken en de kernen aanwezig zijn, bijvoorbeeld via maandelijkse bijeenkomsten op roulerende plekken. De gemeentepolitiek streeft ernaar om ook buiten verkiezingstijd zichtbaar en aanspreekbaar te zijn.
8. **We blijven de 17 doelen van Global Goals Oss onderschrijven.** D66 Oss vindt het belangrijk dat de gemeente Oss wereldwijde initiatieven om de wereld te verbeteren actief blijft steunen.

Technologie ten dienste van mensen

Digitalisering

Digitalisering biedt grote mogelijkheden om Oss slimmer en toegankelijker te maken, maar brengt ook uitdagingen met zich mee. Hoe zorgen we dat technologie ten dienste staat van de mens, zonder privacy, veiligheid of ethiek uit het oog te verliezen? En hoe betrekken we inwoners bij de digitale toekomst van hun gemeente?

D66 Oss kiest voor een toekomstgerichte, maar mensgerichte aanpak. We benutten de voordelen van digitalisering, maar zetten duidelijke kaders voor transparantie, veiligheid en democratische controle. Zo maken we Oss slimmer, veiliger en inclusiever.

Daarom wil D66 Oss het volgende:

1. **Een serieuze digitale gemeente.** Digitalisering is een groot goed dat veel kansen biedt voor de gemeente. Deze kansen moet de gemeente met beide handen aanpakken, mits er serieuze waarborgen zijn voor de veiligheid, privacy en geopolitieke risico's. D66 Oss wil dat de gemeente investeert in een effectieve cybersecurity die bestuurlijke systemen beschermt tegen hacks en datalekken, waarbij de gemeente een plan moet hebben voor als het misgaat. De privacy van inwoners moet gewaarborgd worden, daarom wil D66 Oss dat de gemeente bij alle wetsvoorstellen waarbij er met data gewerkt wordt aangeeft met welke data dat is en hoe de gemeente omgaat met privacy .
2. **Burgers moeten digitaal mee kunnen denken met plannen en beleid van de gemeente.** D66 Oss wil dat er een digitaal platform komt waar inwoners, bedrijven en instellingen eenvoudig hun mening kunnen geven over nieuwe plannen of regelgeving van de gemeente. Net zoals bij nationale internetconsultaties is het de bedoeling dat het gemeentebestuur opgehaalde reacties meeneemt in de plannen en ook publiekelijk toelicht óf en hoe de voorstellen zijn verwerkt.
3. **Globale ontwikkelingen raken ook de gemeente.** Ook Oss zich moet wapenen tegen de geopolitieke ontwikkelingen van vandaag de dag. Van Russische of Chinese hackers tot Amerikaanse techbedrijven die niet meer te vertrouwen zijn, dit alles heeft ook gevolgen voor de gemeente Oss. Daarom wil D66 Oss dat de gemeente inzicht krijgt in de geopolitieke afhankelijkheden van haar digitale infrastructuur en er in de toekomst voor zorgt dat bij de aankoop van

nieuwe digitale systemen er zoveel mogelijk wordt gekeken naar Europese alternatieven.

4. **Transparant gebruik van data en AI.** Als iets met publiek geld gemaakt is, moet het ook open zijn. Data, algoritmes en software van de gemeente zijn in de basis open, inzichtelijk en gedeeld. De gemeente en haar leveranciers zijn ook transparant over de toepassingen van algoritmes en sensoren. We gaan daarin verder dan de privacywetgeving voorschrijft. Voor algoritmes moet altijd een optie voorhanden zijn waarbij een mens kan ingrijpen: algoritmes zullen besluitvorming nooit zelfstandig bepalen.

Veiligheid door vertrouwen en preventie

Veiligheid

Iedereen moet zich vrij en veilig kunnen voelen in onze gemeente, thuis, op straat, op school, online en in het uitgaansleven. Veiligheid is geen doel op zich, maar een voorwaarde voor vrijheid, vertrouwen en samenleven. D66 Oss kiest daarom voor een brede en preventieve aanpak van veiligheid. Niet alleen handhaving en politie zijn belangrijk, maar vooral het voorkomen van problemen door te investeren in sterke wijken, gelijke kansen en sociale samenhang. Veiligheid raakt veel terreinen: wonen, onderwijs, zorg, digitalisering en inclusie. D66 Oss ziet veiligheid als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, professionals en overheid. De gemeente pakt hierin een regisserende rol, met oog voor menselijkheid, rechtvaardigheid en vertrouwen.

Daarom wil D66 Oss op het gebied van veiligheid het volgende:

- 1. Preventie en sterke wijken.** Echte veiligheid begint bij preventie. Waar mensen elkaar kennen, problemen vroeg worden herkend en jongeren perspectief hebben, ontstaan minder incidenten. D66 Oss wil blijven investeren in sterke wijken en kernen, met zichtbare wijkagenten, actief jongerenwerk en goede samenwerking in de veiligheidsketen. Daarom wil D66 Oss: structurele en intensieve samenwerking tussen politie, handhaving, jongerenwerk, onderwijs, zorg en welzijn. Investeren in preventief jongerenwerk om overlast en criminaliteit te voorkomen. Zichtbare, benaderbare wijkagenten in alle wijken en kernen van de gemeente. We ondersteunen buurtinitiatieven en buurtpreventieteams. Wijk- en dorpsraden krijgen ondersteuning om bewoners te informeren over veiligheid. We vragen continu aandacht voor armoede, schulden en kansengelijkheid als belangrijke oorzaken van onveiligheid.
- 2. Veilige en inclusieve publieke ruimte.** De openbare ruimte moet uitnodigen om elkaar te ontmoeten. Goed verlichte straten, overzichtelijke pleinen en veilige fietsroutes vergroten niet alleen de veiligheid, maar ook het veiligheidsgevoel. D66 Oss heeft daarbij extra aandacht voor vrouwenveiligheid, straatintimidatie en toegankelijkheid voor iedereen. Daarom wil D66 Oss meer aandacht voor verlichting, onderhoud en overzichtelijkheid van straten, parken en pleinen. Daar waar nodig komt een actieve aanpak van straatintimidatie, met specifieke

aandacht voor vrouwen en LHBTIQ+-personen. We willen veilige routes naar scholen, sportaccommodaties en openbaar vervoer. In de ontwerpfase van de openbare ruimte waakt D66 Oss op het perspectief van sociale veiligheid. Structurele aandacht voor verkeersveiligheid van fietsers en voetgangers is hierbij van belang.

3. **Huiselijk geweld en seksuele veiligheid.** Huiselijk geweld en seksueel geweld hebben grote en langdurige gevolgen voor slachtoffers. D66 Oss vindt dat de gemeente een duidelijke verantwoordelijkheid heeft om geweld te voorkomen, slachtoffers te beschermen en hulp toegankelijk te maken. Hierbij sluiten we aan bij de uitgangspunten van het Verdrag van Istanbul. Het Verdrag van Istanbul is het verdrag van de Raad van Europa voor het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Daarom wil D66 Oss: Een stevige, samenhangende lokale aanpak van huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen. We streven naar goede samenwerking tussen de gemeente, Veilig Thuis, politie, zorginstellingen en maatschappelijke organisaties. Het trainen van professionals in het herkennen en bespreken van huiselijk en seksueel geweld. Op school en in het onderwijs schenken wij aandacht aan gelijkwaardigheid, respect en het stellen van grenzen. We zorgen voor toegankelijke opvang, ondersteuning en nazorg voor slachtoffers.
4. **Digitale veiligheid en weerbaarheid.** Online fraude, cyberpesten, haat en desinformatie ondermijnen het veiligheidsgevoel en het vertrouwen in de samenleving. D66 Oss wil dat inwoners, scholen en ondernemers digitaal weerbaar zijn en dat slachtoffers niet alleen staan. Daarom wil D66 Oss voorlichting en ondersteuning voor inwoners en ondernemers over digitale veiligheid en online fraude. We zorgen voor lokale meldpunten en ondersteuning voor slachtoffers van online haat en cyberpesten. We willen een gemeente zijn die zelf het goede voorbeeld geeft met veilige digitale systemen en bescherming van persoonsgegevens en die uitlegt en verantwoordt hoe zij met data, privacy en digitale technologie omgaat.
5. **Gelijke behandeling en vertrouwen.** Een veilige samenleving is een rechtvaardige samenleving. Discriminatie, uitsluiting en ongelijke behandeling tasten het vertrouwen in de overheid aan en leiden tot gevoelens van onveiligheid. D66 Oss staat voor gelijke behandeling en inclusieve handhaving. Daarom wil D66 Oss een actieve samenwerking met regionale en landelijke meldpunten voor discriminatie. Meer voorlichting en bewustwording over diversiteit, inclusie en gelijke behandeling. Handhavers en gemeentelijke medewerkers krijgen een training in inclusief handelen. De gemeente streeft naar een divers personeelsbestand. We bevorderen open en begrijpelijke communicatie van de gemeente, zodat vertrouwen wordt versterkt.
6. **Samen aan de slag.** Veiligheid maken we samen. Inwoners, professionals en de overheid hebben elkaar nodig om Oss veilig en leefbaar te houden. De gemeente neemt een faciliterende en regisserende rol, maar werkt altijd in

verbinding met inwoners, organisaties en partners. D66 Oss kiest voor veiligheid met oog voor vrijheid, menselijkheid en preventie. Zo bouwen we aan een gemeente waarin iedereen zichzelf kan zijn en zich veilig voelt. Vandaag én in de toekomst.

7. **Veilige werkomstandigheden voor sekswerkers.** D66 Oss vindt dat sekswerkers veilig en zonder stigma hun werk moeten kunnen doen. De gemeente ondersteunt dit door goede informatie te verstrekken, veilige werklocaties te faciliteren en respectvolle bejegening te bevorderen. Zo zorgen we ervoor dat sekswerkers beschermd en gehoord worden en dat hun rechten gewaarborgd blijven. Daarnaast moet streng gecontroleerd worden op illegale vormen van sekswork om de veiligheid van sekswerkers te waarborgen en uitbuiting tegen te gaan.
8. **Aanpak ondermijning en criminaliteitspreventie.** D66 Oss wil voorkomen dat jongeren en kwetsbare volwassenen in de criminaliteit terechtkomen. We grijpen vroeg in bij signalen zoals schulden, schooluitval of huiselijk geweld, om escalatie te voorkomen. Daarnaast werkt de gemeente snel en slim samen met politie, belastingdienst en woningcorporaties om criminaliteit aan te pakken. Woningeigenaren krijgen ondersteuning om te voorkomen dat hun panden onbewust worden gebruikt voor hennepcultuur of drugslabs. Zo houden we onze gemeente veilig en leefbaar voor iedereen.
9. **Sterke wijken, jeugd en vertrouwen.** Veiligheid begint bij vertrouwen en sterke wijken. D66 Oss ziet sociale veiligheid als ontwerpprincipe: een vast uitgangspunt in beleid voor openbare ruimte, jeugd, onderwijs, sport en welzijn. Wijken waarin mensen elkaar kennen en jongeren perspectief hebben, zijn veiliger en leefbaarder. De jeugd speelt hierin een sleutelrol. Door problemen vroeg te signaleren en samen te werken in de wijk voorkomen we escalatie en criminaliteit. Daarom wil D66 Oss de sociale veiligheid structureel meenemen in alle gemeentelijke beleidskeuzes en wijkontwikkelingen. We ondersteunen de wijkgerichte preventieve aanpak voor jeugd, met een nauwe samenwerking tussen jongerenwerk, scholen, zorg, buurtteams en wijkagenten. We betrekken jongeren actief bij hun wijk, bijvoorbeeld via sport, cultuur en buurtinitiatieven. Zo bouwen we aan veilige wijken waarin jongeren kansen krijgen en het vertrouwen groeit.

Bereikbaar van onze gemeente en verbonden met de regio

Regionale binding en mobiliteit

Onze regio groeit, de ambitieuze bouwagenda van Oss betekent dat er de komende jaren duizenden Ossenaars bijkomen. Het wordt drukker in de stad en in onze kernen. Daardoor is een toekomstbestendige infrastructuur van groot belang. Zowel een fysieke als digitale infrastructuur die de dorpen rond Oss verbindt met de stad en met elkaar. D66 Oss vindt dat bereikbaarheid moet samengaan met leefbaarheid, veiligheid en duurzaamheid. We zetten inwoners centraal en zoeken samen naar slimme en inclusieve oplossingen die nu en in de toekomst werken.

Om die missie te verwezenlijken wil D66 Oss het volgende:

- 1. Een passend en toegankelijk ov-systeem in de regio.** D66 Oss streeft naar een gedeelde visie op openbaar vervoer met omliggende gemeenten en vervoerders. Dat betekent betere en snellere verbindingen naar omliggende steden zoals: Eindhoven, Den Bosch en Nijmegen. Ook moeten specifieke doelgroepen zoals reizigers die afhankelijk zijn van ov, betrokken worden in deze visie. Daarnaast wil D66 Oss goede digitale reisinformatie. Inwoners moeten eenvoudig reizen kunnen plannen. Hierbij hoort het realiseren van inclusieve voorzieningen voor ouderen, mensen met een beperking en mensen met minder digitale vaardigheden.
- 2. Wijkbussen.** Met het behoud van de bushaltes moeten burgers ook onderweg kunnen opstappen. De wijkbussen moeten haltevrij zijn, zodat de wijkbussen direct kunnen doorrijden zonder te hoeven wachten. Inwoners kunnen binnen de route instappen, zonder dat zij hier gebruik hoeven te maken van een bestaande halte.
- 3. Meer deelmobiliteit in nieuwe wijken.** D66 Oss wil de parkeerdruk verkleinen en de mobiliteitskeuze vergroten. Daarom krijgen deelauto's en deelfietsen in nieuwe woonwijken een vaste plek in de openbare ruimte en in nieuwe ontwikkelingsplannen.
- 4. Veilige schoolroutes.** Kinderen moeten het hele jaar door op een veilige manier naar school kunnen komen. Hiervoor is het belangrijk dat plannen samen met ouders, scholen en buurtbewoners worden gemaakt. D66 Oss wil meer rust in woonwijken en schoolzones. Duidelijke oversteekplaatsen, "auto te gast"-zones

en waar nodig verkeersremmende maatregelen zorgen ervoor dat kinderen veilig kunnen lopen en fietsen.

- 5. Elektrificeren van de Maasveren en behoud van de pontjes.** D66 Oss wil dat de iconische pontjes worden behouden als regionale verbinding en dat er wordt geïnvesteerd in hun toekomst. Het elektrificeren van de Maasveren resulteert in minder uitstoot door dieselverbruik en daarnaast wordt ook geluidsoverlast beperkt. Behoud van de pontjes is een belangrijk component in onze regionale binding. De Maasveren hebben nu te maken met 2 provincies en 3 gemeenten en daarmee met verschillende overheidslagen die iets vinden over De Maasveren maar waarbij er formeel geen banden zijn behalve dan een kleine exploitatiesubsidie. Dit is een ingewikkelde constructie met onduidelijke verhoudingen met als gevolg dat de Maasveren tussen wal en schip vallen. D66 wil dat wij samen met de Maasveren ons als gemeente de vraag gaan stellen hoe wij ons als gemeente en als provincie in de toekomst willen gaan verhouden tot de veerponten in onze gemeente.
- 6. Innovatie en slimme technieken voor doorstroming.** Het autoverkeer in en rondom het centrum loopt regelmatig vast. Door de geplande woningbouw in de komende jaren wordt de doorstroming van het verkeer een nog belangrijker aandachtspunt. D66 Oss wil inzetten op innovatie en daarbij experimenteren met nieuwe mobiliteitstechnieken. Denk hierbij aan slimme verkeerslichten en sensoren om verkeer beter te laten doorstromen. Het aanleggen van nieuwe wegen, zoals de Noordelijke Randweg, kan ook een oplossing zijn, mits dit in verhouding staat tot de geluidsoverlast en milieuschade die dit kan veroorzaken. We onderzoeken het gebruik van data en slimme sensoren om piekdruk te voorspellen en verkeersstromen te spreiden zonder de privacy van inwoners uit het oog te verliezen.
- 7. Parkeerbeleid dat werkt.** Parkeren in het centrum moet duidelijk en voorspelbaar zijn. Heldere tarieven, begrijpelijke zones en geen ingewikkelde regels. In de woonwijken zorgen we voor voldoende plekken voor bewoners en voorkomen we vollopende straten door langparkeerders. D66 Oss heeft een alternatief voor het huidige parkeerbeleid, door de tijden terug te brengen naar 18:00 uur en bij koopavonden naar 21:00 uur. Voor bewoners in het centrum voeren we een bezoekerspas in waarmee meerdere auto's geregistreerd kunnen worden. Hierdoor kunnen bewoners in het centrum zonder stress bezoek ontvangen.
- 8. Fietsvriendelijke verbindingen tussen de kernen en stad.** Goede fietspaden verbinden de stad met de omliggende dorpen en maken fietsen op korte afstanden aantrekkelijker dan de auto. Fietsen is schoon en gezond. D66 Oss wil fietsen stimuleren en doorlopende routes tussen de kernen en richting Oss realiseren. Daarom leggen we waar mogelijk geasfalteerde, obstakelvrije en vrijliggende fietspaden aan.

- 9. Regionale samenwerking versterken.** D66 Oss werkt intensief samen met gemeenten in de regio en de provincie voor afstemming van OV-lijnen, spoorverbeteringen en veilige fietsroutes tussen gemeenten. Logistieke knooppunten zoals routes van en naar de haven worden regionaal afgestemd.
- 10. Transport.** Veel bedrijven op het bedrijventerrein Elzenburg-De Geer maken voor het vervoer gebruik van de binnenvaart. Het havengebied van Oss heeft goede logistieke verbindingen en is een knooppunt voor verkeer over de weg, het spoor en het water. De haven van Oss is een belangrijk gebied voor bedrijvigheid. Een goede bereikbaarheid van de Osse haven is dan ook essentieel. Niet alleen over water maar ook de verbinding met het spoor en asfalt zal zorgen voor een goede doorstroming van logistiek.
- 11. Duidelijke routes voor landbouwverkeer.** D66 Oss wil dat routes van landbouwverkeer duidelijk worden aangegeven, zodat er niet door drukke woonstraten wordt gereden. De gemeente moet met boeren kijken hoe we de wegen veiliger kunnen maken en hoe we zorgen we voor duidelijke verkeersborden en veilige oversteekpunten.
- 12. Noodroutes en toegang voor hulpdiensten op orde.** Bij drukke kruispunten houden we altijd rekening met toegangsroutes voor ambulances, politie en brandweer. Knelpunten zoals die bij de Singel 40-45 worden in kaart gebracht en opgelost, zodat hulpdiensten snel kunnen passeren.
- 13. Toegankelijke en goed onderhouden wegen voor iedereen.** Fietspaden, stoepen en wegen moeten structureel onderhouden worden. Kapotte tegels en slechte verlichting moeten sneller worden opgelost. Daarnaast moeten bushaltes, stoepen en openbare gebouwen toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Denk aan lage stoepen, voldoende rustplekken en duidelijke informatieborden.

Eerlijke keuzes voor vandaag en morgen

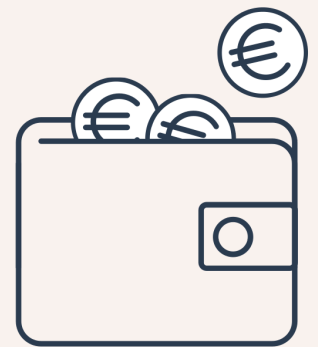
Financiën

D66 Oss wil een gemeente die vooruit durft te kijken én financieel verantwoord handelt. De komende jaren staan gemeenten voor grote financiële uitdagingen, onder andere door onzekerheid over rijksbijdragen en het aangekondigde ravijnjaar. Dat vraagt om scherpe keuzes, transparantie en realisme, zonder onze ambities overboord te zetten.

Wij geloven dat goed bestuur begint bij duidelijke prioriteiten. Niet alles kan tegelijk. Daarom maken we bewuste keuzes voor investeringen die Oss sterker maken op de lange termijn: betaalbaar wonen, een eerlijke energietransitie, kansengelijkheid en een betrouwbare overheid. Deze investeringen verdienen zich terug, sociaal én financieel.

Daarom wil D66 Oss het volgende:

1. **Structureel sluitende begrotingen.** Incidentele meevallers gebruiken we niet voor structurele uitgaven. We voorkomen dat toekomstige generaties worden opgezadeld met financiële problemen door vandaag onverantwoorde keuzes te maken. Dat betekent ook dat we tijdig anticiperen op financiële risico's, zoals stijgende kosten in het sociaal domein en onzekerheden in rijksfinanciering. We zetten reserves bewust en zorgvuldig in: als buffer voor tegenvallers en als hefboom voor noodzakelijke investeringen, niet als structurele dekking voor lopend beleid. Zo blijft de financiële positie van Oss robuust en wendbaar.
2. **We kijken kritisch naar gemeentelijke uitgaven.** We durven bestaande regelingen en subsidies periodiek te evalueren. Geld dat niet aantoonbaar bijdraagt aan onze maatschappelijke doelen, zetten we liever in voor beleid dat inwoners direct helpt. Daarbij kiezen we nadrukkelijk voor preventie boven reparatie. Vroeg investeren in bestaanszekerheid, goede jeugdzorg en passende woningen voorkomen hogere maatschappelijke en financiële kosten op de lange termijn.
3. **We zijn terughoudend met lastenverhogingen** voor inwoners en ondernemers. Als verhogingen onvermijdelijk zijn, moeten deze eerlijk, uitlegbaar en voorspelbaar zijn. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten, met oog voor inwoners met een laag of onzeker inkomen.

4. **Gemeentelijke heffingen en belastingen moeten begrijpelijk zijn.** D66 Oss wil voorkomen dat inwoners worden geconfronteerd met onverwachte stijgingen of ingewikkelde regelingen. Waar mogelijk kiezen we voor vereenvoudiging of maatwerk, zodat niemand tussen wal en schip valt.
5. **Gemeentefinanciën moeten transparant zijn.** Inwoners hebben recht op duidelijke uitleg over waar hun geld naartoe gaat en waarom bepaalde keuzes worden gemaakt. D66 Oss kiest voor een open begrotingsproces, waarin de raad haar kaderstellende rol volledig kan waarmaken.
6. **Oss blijft investeren in de toekomst, ook in financieel uitdagende tijden.** Grote investeringen, zoals woningbouw, verduurzaming, mobiliteit en gebiedsontwikkeling, vragen om strakke sturing op budget, planning en risico's. D66 Oss wil dat de raad tijdig en volledig wordt geïnformeerd.
7. **Beter gebruik maken van Europese en rijksfinanciering.** Zowel in Brussel als in Den Haag zijn ontzettend veel mogelijkheden voor de financiering van projecten die bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. Bijvoorbeeld voor wetenschappelijke innovaties of het terugdringen van tekorten in de arbeidsmarkt. D66 Oss wil dat de gemeente Oss een sterkere positie krijgt wat betreft de lobby en de informatie over dergelijke financieringsmogelijkheden, zodat het bedrijfsleven en onderwijs hier tijdig bij betrokken kunnen worden. Hiervoor is het ook essentieel om samen te werken met andere gemeenten in de regio om samen deze positie te versterken. Zo zorgen we ervoor dat meer Europese en nationale financiering in de gemeente Oss terechtkomt.

Bouwen aan vertrouwen in de praktijk

Vertrouwen groeit wanneer mensen merken dat de gemeente er voor hen is. Wanneer beleid niet alleen op papier klopt, maar ook voelbaar is in het dagelijks leven. Met dit verkiezingsprogramma laat D66 Oss zien hoe wij bouwen aan vertrouwen, praktisch, menselijk en toekomstgericht. Deze leeswijzer laat zien wat onze keuzes in de praktijk betekenen.

Een betaalbaar en fijn thuis is de basis van een goed leven. Daarom zet D66 Oss in op het versnellen van de bouw van duurzame en betaalbare woningen, voor starters, gezinnen en senioren. Wonen is meer dan een dak boven je hoofd; het gaat om wijken waar mensen zich thuis voelen, elkaar ontmoeten en samenleven. Door te bouwen met oog voor leefbaarheid, groen en voorzieningen zorgen we ervoor dat Oss een plek blijft waar je graag woont, nu en later.

Gelijke kansen in het onderwijs zijn essentieel om vooruit te kunnen komen. Elk kind verdient de kans om zijn of haar talent te ontwikkelen, ongeacht achtergrond of portemonnee. D66 Oss investeert in sterke scholen, een goede samenwerking met kinderopvang en voortgezet onderwijs, en in een leven lang leren. Zo bouwen we aan een gemeente waarin ontwikkeling en talent centraal staan en niemand aan de kant blijft staan.

Goede zorg en ondersteuning dichtbij geven mensen rust en zekerheid. Of het nu gaat om jeugdzorg, ondersteuning bij het ouder worden of hulp bij mentale gezondheid: de gemeente moet bereikbaar en betrouwbaar zijn. D66 Oss kiest voor zorg die aansluit bij het leven van mensen, met aandacht voor preventie en samenwerking in de wijk. Niet ingewikkeld of afstandelijk, maar menselijk en toegankelijk.

Een duurzame leefomgeving is geen luxe, maar een verantwoordelijkheid. D66 Oss faciliteert schone energie, een groene inrichting van wijken en dorpen en slimme oplossingen die bijdragen aan een gezonde toekomst. Door nu te investeren in duurzaamheid, zorgen we voor een mooiere leefomgeving voor volgende generaties én lagere lasten op de lange termijn. Duurzaam denken en doen hoort bij vooruitgang.

Alles begint bij **een gemeente die naast je staat**, en niet tegenover je. Duidelijke communicatie, heldere afspraken en een overheid die luistert en uitlegt. D66 Oss gelooft in vertrouwen boven wantrouwen. In ruimte voor initiatief van inwoners, verenigingen en ondernemers. En in een democratie die dichtbij is, waarin inwoners mee kunnen denken en meedoen.

Dit verkiezingsprogramma laat zien dat het anders kan, en beter.

Het kan wél: een gemeente die kansen vergroot, zekerheid biedt en samen vooruitgaat.

Samen bouwen we aan vertrouwen.

Samen bouwen we aan de toekomst van Oss.